ב"ה

גליונות לעיון בפרשת השבוע

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ – הסנה הטס עטרת

[redacted]

לך לך (תשי"ז) — ט"ו ברית בין הבתרים

הערה: לחציו הראשון של פרק זה ע' גליון לך לך תס"ט
לפי ח' עיין גליון לך לך תט"י העוסק כולו רק בפסוק זה.

א. שאלות כלליות

×1. בין סבע ההתגלויות שהתגלה ה' לאברהם פרקנו היא האמצעית. (הרביעית)
הסבר מהו ההבדל המהותי בין שלש ההתגלויות שלפני ברית בין הבתרים
לבין שלש ההתגלויות שבאות אחרי ברית בין הבתרים?
2. במה שונה הבטחת הארץ בפרקנו מהבטחת הארץ בפרק י"ג?
3. למה הובאה בברכת הזרע שבפרק י"ג ההשואה לעפר הארץ ובפרקנו ההשואה
לכוכבי השמים?

ב. שאלת סגנון

ה. ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט השמימה וספר הכוכבים
ויאמר כה יהיה זרעך.

הסבר, מה טעם נאמר בפסוקנו פעמים "ויאמר" והלא הדובר אחד הוא
בכל הפסוק!

והשוה שמות ג' ה-ו.
ויאמר: אל תקרב הלום של נעלך מעל רגליך, כי המקום אשר אתה
עומד עליו אדמת קדש הוא.
ויאמר: אנכי אלוקי אביך, אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב.

וע' גם גליון שמות מסעי תש"י שאלה א,
" " " ויצא תשי"ב " ב.

ג. ה. והאמין בה' ויחשבה לו צדקה.

רש"י: הקב"ה חשבה לאברהם לזכות ולצדקה על האמונה שהאמין בו.
רמב"ן: פרש רש"י "הקב"ה חשבה לאברהם לזכות וכו'" ואינני מבין מה
הזכות הזאת? למה לא יאמין באלוקי אמת והוא הנביא בעצמו?
ומי שהאמין לשחוט את בנו היחיד האהוב ושאר הנסיונות, איך
לא יאמין בבשורה טובה! והנכון בעיני, כי האמין בה' וחשב כי
בצדקו של הקב"ה יתן לו זרע, לא בצדקת אברהם ובשכרו.
רד"ק: האמונה הגמורה שהאמין בה', חשבה לו הקב"ה לצדקה ולויסר לבב,
כי הוא ואשתו היו הולכים ומזקינים והבטחה מתאחרת ואעפ"כ האמין.
סד"ל: אברהם חשב להקב"ה צדקה וחסד, כלומר מתוך שהיה מאמין בו
חשב, כי זו צדקה שיעשה.
מלבי"ם: אבל כאשר עיין וחקר באיזו זכות יסדד ה' את המערכה בעבורו,
אם הוא על פי מעשיו וזכותו או מצד החסד לבד, היה קטן בעיניו
שיתשבו שזהו על פי מעשיו מצד המשפט ונדמה לו, כי אין לו
זכות וחשב, שה' עושה לו זאת מצד הצדקה העליונה וחסד ה'.

1. מה הקשי בפסוקנו אשר בישובו נחלקו המפרשים?
2. סדר את המפרשים הנ"ל לשתי קבוצות לפי דעותיהם
והסבר את דעותיהם. מהי מעלתה וחולשתה של כל אחת
משתי הדעות? מהו הסעד הלשוני שיש להביא מפסוקנו לרש"י?
3. עיין רש"י דברים ג' כ"ג ד"ה ואתחנן.
לפי מי מן המפרשים הנ"ל יש זמיון בין דברי אברהם כאן
לדברי משה שם?
4. למי מן המפרשים הנ"ל יש להביא סיוע מן הפסוקים הבאים:
דברים ו' כ"ב; דברים כ"ד י"ג; דניאל ט' ז';
תהלים כ"ד ה'; ק"ו ל"א.

ד. השוה: והאמין בה' ויחשבה לו צדקה.

שמות ד' ל-ל"א ...ויעש האותות לעיני העם ויאמן העם "וישמעו.
שמות יד' ל-ל"א ...וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים
...ויאמינו בה' ובמשה עבדו.

הסבר מהו ההבדל המהותי בין אמונת אברהם לבין אמונת יוצאי מצרים.

שאלות וגם תשובות יש לשלוח לנחמה ליבוביץ קרית משה ירושלים.
השאלות המסומנות × קשות והמסומנות ×× קשות ביותר, יענה כל אחד לפי הבנתו.